

2.2 Intenzita vyjížděky z obcí

Intenzita vyjížděky, měřená podílem vyjíždějících zaměstnaných osob z obce bydliště na celkovém počtu zaměstnaných, dosáhla v roce 2001 34,7 % a ve srovnání s rokem 1991 se zvýšila o 5,5 procentního bodu. Porovnání s rokem 1991 největší měrou ovlivnila změna „základny“, která tvoří zdroj vyjíždějících, tzn. počet zaměstnaných, který za deset let poklesl zhruba o 24 tisíc. Zhruba dvě třetiny rozdílu jsou tvořeny metodickými změnami. Do počtu zaměstnaných nejsou v roce 2001 započtení nezaměstnaní (jejich počet vzrostl z 5 tis. na 16 tis.), pracující studenti a učni a ženy na tzv. další mateřské dovolené.

Nejvyšší intenzitu vyjížděky vykázal okres Semily – z 36 248 zaměstnaných osob jich 15 160 z obce vyjíždělo, tj. 41,8 %, nejnižší okres Liberec – z 77 814 zaměstnaných osob jich vyjíždělo z obce 21 602, tj. 27,8 %.

Tab. 2.7 Intenzita vyjížděky za práci v letech 1991 a 2001

Kraj, okres	Podíl vyjíždějících zaměstnaných osob z obce bydliště (v %) ¹⁾						Podíl vyjíždějících denně z úhrnu vyjíždějících z obce	
	celkem		muži		ženy			
	1991	2001	1991	2001	1991	2001	1991	2001
Kraj celkem	29,2	34,7	34,9	39,0	23,1	29,5	88,0	83,4
Česká Lípa	34,9	40,6	41,4	46,3	27,8	33,7	88,4	82,0
Jablonec nad Nisou	29,0	34,1	34,4	38,0	23,4	29,6	91,9	86,1
Liberec	22,2	27,8	27,4	31,9	16,7	22,8	84,7	83,9
Semily	36,6	41,8	42,6	45,2	30,1	37,7	88,2	82,2

¹⁾ v roce 1991 podíl vyjíždějících ekonomicky aktivních osob z obce bydliště

Denně za zaměstnáním při sčítání v roce 2001 vyjíždělo 60 227 zaměstnaných osob, tj. 83,4 % z jejich celkového počtu. V roce 1991 takto vyjíždělo o 678 osob méně (59 549), avšak jejich podíl na celkovém počtu zaměstnaných byl o 4,6 procentního bodu vyšší. Přední pozici mezi okresy s 86,1 % podílem denně vyjíždějících zaujímal okres Jablonec nad Nisou.

Tab. 2.8 Vyjíždějící za práci podle velikostních skupin obcí

	Kraj celkem	v tom obce s počtem obyvatel								
		do 199	200 - 499	500 - 999	1 000 - 1 999	2 000 - 4 999	5 000 - 9 999	10 000 - 19 999	20 000 - 49 999	50 000 a více
Vyjíždějící za práci z obce bydliště ¹⁾	79 180	1 962	6 602	13 110	10 558	11 521	13 538	3 766	9 645	8 478
muži	49 279	1 162	3 892	7 599	6 255	7 138	8 488	2 372	6 685	5 688
z nich vyjíždí (v %):										
do jiných obcí okresu	56,1	66,8	67,1	69,6	62,1	69,9	60,7	51,0	38,4	20,3
do jiných okresů kraje	13,1	12,0	9,4	11,7	9,2	8,9	8,7	15,1	20,4	24,5
do jiných krajů	19,9	15,2	16,3	12,4	22,0	13,8	21,8	23,4	25,8	27,5
ženy	29 901	800	2 710	5 511	4 303	4 383	5 050	1 394	2 960	2 790
z nich vyjíždí (v %):										
do jiných obcí okresu	66,9	79,8	74,9	78,7	72,8	79,6	69,9	59,5	45,7	23,7
do jiných okresů kraje	12,5	11,5	12,3	10,7	8,2	8,6	8,6	14,8	19,8	28,0
do jiných krajů	12,9	6,3	9,3	7,2	15,3	8,2	14,9	17,1	20,2	19,8
Podíl vyjíždějících zaměst. osob z obce bydliště (v %) v rámci ČR	34,3	73,0	68,1	66,4	56,5	46,8	38,3	25,2	19,7	12,4
muži	38,7	73,4	68,2	66,9	58,7	51,3	43,8	29,7	25,8	15,6
ženy	29,1	72,5	68,0	65,7	53,6	41,3	31,8	20,1	12,9	8,7
Denně vyjíždějící za práci z obce bydliště v rámci ČR	60 156	1 670	5 509	10 959	8 691	9 257	10 405	2 667	6 373	4 625
Podíl vyjíždějících denně z úhrnu vyjíždějících (v %) v rámci ČR	84,1	89,2	88,5	88,1	87,2	85,5	83,5	78,4	77,8	75,7

¹⁾ včetně vyjíždějících s nezjištěným místem pracoviště

Při porovnání vyjížděky podle velikostních skupin obcí, dospějeme k zcela jednoznačnému závěru, že s rostoucí velikostí obcí klesá podíl vyjíždějících zaměstnaných osob z obce bydliště v rámci ČR – od 73,0 % v nejmenších obcích, tj. v obcích do 199 obyvatel, do 12,4 % v obci s 50 000 a více obyvateli, tj. ve městě Liberci. Je však nutno poznamenat, že v údajích jsou zahrnuti i vyjíždějící s nezjištěným místem pracoviště. V obcích do 1 999 obyvatel podíl vyjíždějících mužů i žen byl přibližně ve stejné relaci, v obcích

nad 2 000 obyvatel se rozdíly v podílech mužů a žen prohloubily. Také podíl vyjíždějících denně je ovlivněn velikostí obce – z 89,2 % v nejmenších obcích poklesl na 75,7 % ve městě Liberci.

U mužů ve velikostních skupinách do 49 999 obyvatel převažovala vyjíždka na kratší vzdálenosti, tj. do jiných obcí okresu – interval podílu vyjíždějících se pohyboval od 38,4 % v obcích od 20 000 do 49 999 obyvatel do 69,9 % ve velikostní skupině obcí od 2 000 – 4 999 obyvatel. Poté si muži nejčastěji vyhledávali zaměstnání za hranicemi Libereckého kraje – od 13,8 % vyjíždějících v obcích od 2 000 – 4 999 obyvatel do 25,8 % vyjíždějících v obcích od 20 000 do 49 999 obyvatel. Zcela specifické postavení v tomto hodnocení měla největší velikostní skupina, tj. město Liberec, kde z 27,5 % převažovala vyjíždka do jiných krajů, s 24,5 % následovala vyjíždka do jiných okresů kraje a pořadí s 20,3 % uzavírala vyjíždka do jiných obcí okresu.

U žen s výjimkou města Liberce opět převažovala vyjíždka do jiných obcí okresu, podíly vyjíždějících však zaznamenaly ve srovnání s muži vyšší hodnoty – od 45,7 % ve velikostní skupině obcí s 20 000 – 49 999 obyvateli do 79,8 % ve velikostní skupině obcí do 199 obyvatel. U obcí do 999 obyvatel převažoval podíl vyjíždějících žen do jiných okresů kraje, u obcí nad 1 000 obyvatel podíl vyjíždějících do jiných krajů. Ve městě Liberci dosáhl podíl vyjíždějících žen do jiných obcí okresu 23,7 %, do jiných okresů kraje 28,0 % a podíl do jiných krajů 19,8 %.

Zcela zjednodušeně lze konstatovat, že pouze u 35 obcí Libereckého kraje vyjíždka v rámci obce převažovala nad vyjíždkou mimo obec. Nejnižší intenzitu vyjíždky mimo obec vykazovalo s 12,7 % město Liberec – ze 100 zaměstnaných osob jich přibližně 13 vyjíždělo za prací. Na dalších předních místech pomyslného žebříčku se umístilo s 17,5 % město Jablonec nad Nisou, s 18,8 % město Harrachov, s 19,6 % město Turnov. Následovala dvě bývalá okresní města – s 23,2 % město Česká Lípa a s 25,6 % město Semily. Mezi prvními dvaceti obcemi s nejnižší intenzitou vyjíždky se z okresu Semily objevila střediska zimních sportů – Rokytnice nad Jizerou, Jilemnice, Lomnice nad Popelkou, Paseky nad Jizerou, Vítkovice a Vysoké nad Jizerou. Okres Česká Lípa byl zastoupen již jen městy s průmyslovou základnou – Kamenický Šenov, Nový Bor a Stráž pod Ralskem, okres Jablonec nad Nisou městy Desná a Železný Brod, okres Liberec městy Hrádek nad Nisou, Frýdlant a Nové Město pod Smrkem.

Na posledních čtyřech místech zmíněného žebříčku se se shodným 86,0 % podílem vyjíždějících umístily obce Kozly a Radvanec z okresu Česká Lípa, následovala s 86,8 % podílem obec Kacanovy a s 86,9 % podílem obec Troskovice, obě dvě z okresu Semily.